

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 08 sierpnia 2024 r.

WRPS-VI.431.2.16.2024.xx

Pani

Xxx xxx

p.o. Kierownika Miejsko-Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie

ul. Rynek 36/40

27-350 Sienno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024, kontrolerzy: Xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz Xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadający upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w okresie od 8 do 22 maja 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siennie³, wcześniej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennie.

Zakres kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w przedmiocie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli, tj. do 8 maja 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod numerem 12, określając zakres i termin jej prowadzenia.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190);

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224);

³ Dalej GOPS, M-GOPS, Ośrodek, Organ lub jednostka kontrolowana;

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1993);

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4lj4d68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo nieprawidłowości ocenił działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania, natomiast pozytywnie pomimo uchybień w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

Kontrolowane zadania na terenie Gminy Sienno do 31 grudnia 2019 r. realizowane były w Urzędzie Gminy Sienno. W związku z przekazaniem zadania od 1 stycznia 2020 r. do 29 lutego 2024 r. realizowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennie. Z dniem 1 stycznia 2024 r. Rada Ministrów nadała miejscowości Sienno status miasta⁵. W związku z nadaniem praw miejskich, Rada Miasta i Gminy Sienno uchwaliła Statut Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie, który wszedł w życie z dniem 1 marca 2024 r.⁶

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie wcześniej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie jest Pani Xxx xxx zatrudniona na tym stanowisku od xxx r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Obsługę finansowo-księgową od xxx r. prowadzi Pani Xxx xxx - główna księgowa Ośrodka.

Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka, zakres czynności na poszczególnych stanowiskach pracy oraz szczegółowy zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników w nim zatrudnionych określa Regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Nr x/xxx Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie z dnia 14 marca 2024 r.⁷ Zgodnie z § 7 regulaminu Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone gminie w tym, m.in. dotyczące pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 7 ust. 1 lit. c rozdział II). W strukturze organizacyjnej § 8 ust. 1 lit. e (rozdział III) wyodrębniono „Dział Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Wychowawczych: pracownicy świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego”. Zadania tego działu określono w § 24 (rozdział IV) regulaminu.

Przed wprowadzeniem w życie regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie Ośrodek w okresie kontrolowanym funkcjonował w oparciu o regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr x/xxx Kierownika

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy, Dz. U. z 31 lipca 2023 r. poz. 1472;

⁶ Uchwała NR xxx Rady Miasta i Gminy Sienno z dnia xxx r. w sprawie Statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie;

⁷ Zarządzenie Nr x/xxx Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie z dnia xxx r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie;

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie z dnia xxx r.⁸, w którym również wyodrębniono „Dział Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Wychowawczych: pracownik ds. świadczeń rodzinnych, pracownik ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, pracownik ds. świadczeń wychowawczych” oraz określono jego zadania.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników zadania w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli tj. do 8 maja 2024 r., realizowały⁹:

1. Pani Xxx xxx – Kierownik Ośrodka, zadania realizuje od xxx r., posiada 4 imienne upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Sienno, następnie od xxx r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Sienno do realizacji kontrolowanych zadań tj.:
 - wielozadaniowe upoważnienie Nr x/xxx z xxx r., wydane m.in. na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy, do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych;
 - upoważnienie Nr x/xxx z xxx r. wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 ustawy, zawierające w swojej treści tylko upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji;
 - wielozadaniowe upoważnienie Nr xx/xxx z xxx r., wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8a, art. 8b oraz art. 12 ust. 2 ustawy, w treści tylko do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych;
 - wielozadaniowe upoważnienie Nr xx/xxx z xxx r., wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 ustawy, w treści tylko do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych.
2. Pani Xxx xxx – inspektor, kontrolowane zadania w Ośrodku realizuje od xxx r.¹⁰, posiada 4 imienne wielozadaniowe upoważnienia udzielone na pisemny wniosek

⁸ Zarządzeniem Nr x/xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie z dnia xxx r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie;

⁹ Wykaz pracowników realizujących w Ośrodku zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podpisany przez Kierownika Ośrodka;

¹⁰ Wcześniej od 1.08.2008 r. w Urzędzie Gminy, gdzie realizowane były kontrolowane zadania;

Kierownika jednostki¹¹ przez Wójta Gminy Sienno następnie od 1 stycznia 2024 r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Sienno. Wszystkie upoważnienia zostały udzielone do realizacji zadań w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka, tj.:

- upoważnienie Nr x/xxx z xxx r., wydane m.in. na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych;
- upoważnienie Nr x/xxx z xxx r., wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8a, art. 8b oraz art. 12 ust. 2 ustawy, w treści tylko do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych;
- upoważnienie Nr x/xxx z xxx r. wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 ustawy, w treści tylko do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych;
- upoważnienie Nr x/xxx z xxx r. wydane m.in. na podstawie art. 2 pkt 8 i pkt 9, art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 ustawy, w treści tylko do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie świadczeń alimentacyjnych.

Treść udzielonych upoważnień za wyjątkiem jednego¹² jest niespójna z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto upoważnienia za wyjątkiem dwóch¹³ zostały wydane w oparciu o niewłaściwą podstawę prawną, gdyż zostały udzielone wyłącznie w zakresie wynikającym z art. 12 ust. 2 ustawy, zatem przywołanie art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 ustawy nie znajduje uzasadnienia.

3. Pani Xxx xxx – inspektor, zadania realizuje od xxx r., w okresie kontrolowanym nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Z powyższego wynika, że zarówno Pani Xxx xxx jak i Pani Xxx xxx kontrolowane zadania realizują od xxx r. tj. od momentu przekazania zadania do Ośrodka. Ustalono, że z chwilą przejęcia zadania Kierownik Ośrodka nie wystąpiła z wnioskiem do Wójta Gminy Sienno o wydanie upoważnienia na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy dla Pani Xxx xxx, natomiast

¹¹ Wnioski Kierownika Ośrodka w sprawie udzielenia upoważnień nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx.;

¹² Upoważnienie Nr xxx z xxx r.;

¹³ Upoważnienie Nr xxx z xxx, Nr xxx z xxx r.;

dla Pani Xxx xxx wystąpiła dopiero xxx r. z wnioskiem o upoważnienie wyłącznie na czas swojej nieobecności. W trakcie trwania kontroli ustalono, że Pani Xxx xxx (pracownik ds. funduszu alimentacyjnego) realizowała zadania w zakresie prowadzenia postępowania w sposób ciągły tj. również w czasie obecności Kierownika Ośrodka w pracy, co jest niezgodne z zakresem udzielonego upoważnienia.

Zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w kontrolowanym zakresie powinni realizować pracownicy wyłącznie na podstawie imiennych upoważnień, udzielonych przez organ właściwy wierzyciela, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Prawidłowe upoważnienie w zakresie realizacji kontrolowanych zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów powinno być udzielone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania w tych sprawach decyzji (lub z wyłączeniem wydawania decyzji).

Ponadto, wszystkie osoby realizujące kontrolowane zadanie, w tym również Pani Kierownik powinni posiadać w danym czasie jedno właściwe upoważnienie do realizacji zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a każde kolejne wydane w tym samym przedmiocie powinno, poprzez odpowiedni zapis, eliminować z obiegu prawnego wcześniejsze upoważnienie.

Pismem z xxx r. znak: WPS-VI.9421.2.6.2022.xx Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania prawidłowych upoważnień, wskazując prawidłową ich treść oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień. Pomimo tego do dnia rozpoczęcia kontroli nie podjęła Pani działań w celu zweryfikowania upoważnień. Dopiero w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych podjęła Pani działania i wystąpiła do Burmistrza o zaktualizowanie treści wydanych upoważnień i wydanie upoważnień dla pracowników merytorycznych. xxx r. Burmistrz Miasta i Gminy Sienno, na podstawie-m.in. art. 12 ust. 2 ustawy i pisemnych wniosków Kierownika M-GOPS upoważnił Panią Xxx xxx¹⁴ oraz Panią Xxx xxx¹⁵ do realizacji zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przywołując prawidłową treść, w tym do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego (z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach),

¹⁴ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., wydane na wniosek nr xxx z xxx r.;

¹⁵ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., wydane na wniosek nr xxx z xxx r.;

jak również zmieniono treść upoważnienia wydanego dla Pani Kierownik Ośrodka¹⁶ oraz dla Pani Xxx xxx¹⁷, uwzględniając w nich umocowanie do realizacji wszystkich zadań uregulowanych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, stosownie do przywołanych w podstawie prawnej przepisów. Ponadto wycofano z obrotu upoważnienia udzielone przez Burmistrza Miasta i Gminy Sienno xxx r.¹⁸. Nie wycofano natomiast wcześniej wydanych upoważnień udzielonych w tym samym zakresie¹⁹.

Zaznaczyć należy, że nieuzasadnione jest, aby pracownik posiadał dwa różne upoważnienia organu właściwego w tym samym przedmiocie. Jedno do prowadzenia postępowania, drugie zaś do prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji w czasie nieobecności w pracy Kierownika Ośrodka. Jeżeli wolą organu właściwego jest udzielenie upoważnienia do wydawania decyzji w czasie nieobecności kierownika ośrodka, w jego treści należało to uwzględnić i udzielić jednocześnie upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego jak również do wydawania, w tych sprawach decyzji - wyłącznie w czasie nieobecności w pracy Kierownika Ośrodka. Mając dwa upoważnienia w tym samym przedmiocie nie można jednoznacznie stwierdzić, które w danym czasie jest obowiązujące.

W podstawie prawnej wszystkich wydanych upoważnień przywołano art. 2 pkt 8 i 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także przywołano (za wyjątkiem jednego²⁰) art. 268a Kodeksu Postępowania administracyjnego²¹, tj. przepisy, które nie regulują udzielania upoważnień na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ustalono, że pracownicy realizujący kontrolowane zadania na dzień kontroli posiadali zakresy czynności, w których określono realizację zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - Pani Xxx xxx od xxx r., natomiast Pani Xxx xxx dopiero od xxx r.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz sporządzonego na potrzeby kontroli zestawienia wniosków i decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 do Ośrodka wpłynęło 21 wniosków o przyznanie

¹⁶ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., wydane na wniosek nr xxx z xxx r.;

¹⁷ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., wydane na wniosek nr xxx z xxx r.;

¹⁸ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., Upoważnienie xx/xxx z xxx r.;

¹⁹ Upoważnienie xx/xxx z xxx r., Upoważnienie xx/xxx z xxx r., Upoważnienie xx/xxx z xxx r., Upoważnienie Nr xx/xxx z xxx r., Upoważnienie xx/xxx z xxx r., Upoważnienie xx/xxx z xxx r.;

²⁰ Upoważnienie xx/xxx z xxx r.;

²¹ Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej K.p.a.;

3 pkt 1 i 2 ustawy oraz § 2 pkt 1-7 rozporządzenia wykonawczego²⁹, dalej rozporządzenie. Zawarte we wnioskach oświadczenia wraz z klauzulą, o której mowa w § 2 pkt 9 rozporządzenia, jak i pouczenia były podpisane przez wnioskodawcę. Wnioski zostały opatrzone datą wpływu do Ośrodka oraz parafą osoby przyjmującej wnioski. We wszystkich sprawach do wniosku dołączono oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, o którym mowa w art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy oraz w § 2 pkt 8 rozporządzenia.

Do wszystkich wniosków zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy dołączone zostało zaświadczenie organu prowadzącego egzekucję stwierdzające bezskuteczność egzekucji. Ponadto odpowiednio do sprawy dołączone zostały inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wymienione w art. 15 ust. 4 ustawy oraz dokumenty potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu, w tym jego wysokość, o których mowa w art. 15 ust. 4a ustawy. Stwierdzono, że w ¹³⁰ sprawie Organ wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku złożonego w okresie świadczeniowym 2022/2023, stosownie do § 8 rozporządzenia wykonawczego do ustawy.

Zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 ustawy jednostka kontrolowana we wszystkich sprawach weryfikowała dane wnioskodawców i ich członków rodzin w rejestrze PESEL, Centralnej Bazy Beneficjentów (CBB), w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych (CWU). Ponadto pozyskiwała informacje z systemów informatycznych Ministerstwa Finansów (MF), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), oraz odpowiednio do sprawy w Aplikacji Centralnej Rynku Pracy i Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG), oraz weryfikowała dane w Systemie Informacji Oświatowej MEN i Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN).

Ustalono, że dochody rodzin w przeliczeniu na jednego członka wyliczono prawidłowo w oparciu o właściwy rok bazowy, z uwzględnieniem dochodów uzyskanych i utraconych, a także wysokości należnych podatków oraz zwrotów, składek społecznych oraz składek zdrowotnych, jak również dochodów innych niepodlegających opodatkowaniu.

²⁹ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467), od 1 października 2023 r. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341);

³⁰ Sprawa zakończona decyzją Nr xxx z xxx r. z wniosku z dnia xxx r.;

Wszystkie badane sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-6, 8 ustawy oraz art. 35 § 1 K.p.a.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna, w wysokości bieżąco ustalonych alimentów nie wyższej jednak niż 500 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub szkole wyższej, w 1 przypadku prawo przyznano osobie uprawnionej powyżej 18 roku życia posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenia przyznawano, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023, natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 kwoty 1209 zł. W przypadku, gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekraczał kwotę kryterium o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, świadczenie przyznano w wysokości różnicy między kwotą świadczenia przysługującą danej osobie uprawnionej kwotę, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego. W 17 sprawach prawo do świadczeń ustalono na cały okres świadczeniowy. W 2 sprawach prawo do świadczeń ustalono od początku okresu świadczeniowego do 31 sierpnia 2024 r., w pierwszej³¹ sprawie do zakończenia nauki w szkole, w drugiej³² zaś do końca ważności orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności i do dnia kontroli prawo do świadczenia nie zostało przedłużone. W 5³³ pozostałych sprawach prawo do świadczeń ustalono od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego.

W 2³⁴ skontrolowanych sprawach świadczenia zostały przyznane z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Ustalono, że w powyższych sprawach prawidłowo obliczono dochód rodziny oraz prawidłowo zastosowano mechanizm „złotówka za złotówkę”. W sentencji tychże decyzji orzeczono o przysługujących kwotach świadczeń ustalonych

³¹ Sprawa zakończona decyzją Nr xxx z xxx r.;

³² Sprawa zakończona decyzją Nr xxx z xxx r.;

³³ Sprawy zakończone decyzjami Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.;

³⁴ Sprawy zakończone decyzjami Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r.;

na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy, tj. w wysokości różnicy między kwotą świadczenia przysługującego danej osobie a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę.

W 1³⁵ sprawie z powodu przekroczenia kryterium dochodowego odmówiono prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W tej sprawie nie było podstaw do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” stosownie do art. 9 ust. 2a ustawy, bowiem przekroczenie dochodu było większe niż kwota przysługującego osobie uprawnionej świadczenia.

W żadnej kontrolowanej sprawie nie było przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej ani osoby uprawnionej, która zawarła związek małżeński.

W 1³⁶ sprawie w trakcie trwania okresu świadczeniowego nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej (podjęte zatrudnienie przez członka rodziny), która spowodowała, że rodzinie mającej do tej pory przyznane świadczenie w pełnej wysokości należało przyznać świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Ustalono, że w powyższej sprawie prawidłowo obliczono dochód rodziny oraz prawidłowo zastosowano mechanizm „złotówka za złotówkę”. W rozstrzygnięciu decyzji orzeczono o przyznaniu osobie uprawnionej świadczenia w obniżonej wysokości.

W 5 skontrolowanych sprawach przed upływem końca okresu świadczeniowego Organ uchylił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 1³⁷ sprawie powodem uchylenia decyzji była rezygnacja osoby uprawnionej z pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W podstawie prawnej decyzji prawidłowo powołano art. 155 K.p.a., jednak w uzasadnieniu decyzji nie została powołana jego treść. W 3³⁸ sprawach uchylono decyzje przyznające, ponieważ osoba uprawniona nie kontynuowała nauki w szkole lub w szkole wyższej, w podstawie prawnej powołano art. 155 K.p.a., który nie powinien mieć zastosowania z uwagi na uregulowanie tej kwestii w art. 24 ust. 1 ustawy. W kolejnej³⁹ sprawie powodem wszczęcia postępowania i uchylenia decyzji przyznającej była skuteczność egzekucji prowadzonej przez komornika. W podstawie prawnej pominięto art. 24 ust. 1 ustawy stanowiący podstawę do jej uchylenia.

³⁵ Sprawa zakończona decyzją Nr xxx z xxx r.;

³⁶ Sprawa zakończona decyzją Nr xxx z xxx r.;

³⁷ Decyzja nr xxx z xxx r.;

³⁸ Decyzje nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx.;

³⁹ Decyzja nr xxx z xxx r.;

W 1⁴⁰ sprawie orzeczono o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, bowiem osoba uprawniona w okresie pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego otrzymała równocześnie za pośrednictwem komornika alimenty w pełnej wysokości. W decyzji prawidłowo wskazano, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami za opóźnienie, co jest zgodne z art. 23 ust. 1 b i ust. 7 ww. ustawy oraz pouczonego stronę, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 ww. ustawy. Strona dokonała zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami za opóźnienie, których wysokość została ustalona na dzień dokonania spłaty.

Badane decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje zawierały: oznaczenie organu administracji publicznej tj. Wójta Gminy Sienno następnie Burmistrza Miasta i Gminy Sienno, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, o czym stanowi art. 127a K.p.a. oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Ponadto w decyzjach przyznających pouczone o konieczności zgłaszania wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń (art. 19 ust. 1 ustawy) oraz, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi (art. 23 ust. 1 ustawy), jak również wskazano terminy składania wniosków na kolejny okres świadczeniowy (art. 20 ust. 3-8 ustawy). Decyzje przyznające prawo do świadczeń zawierały również informację o terminie i sposobie ich realizacji.

Analiza badanych decyzji wykazała:

1. we wszystkich sprawach, w których osoby niepełnoletnie były uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieprawidłowo określono stronę postępowania. Jako stronę postępowania wskazano rodzica - wnioskodawcę jako przedstawiciela ustawowego osoby uprawnionej. Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o osobie uprawnionej – oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W myśl powyższego świadczenia powinny zostać przyznane dziecku, które dopóki jest niepełnoletnie, reprezentuje je rodzic, jako

⁴⁰ Decyzja nr xxx z xxx r.;

- przedstawiciel ustawowy. Wobec tego stroną postępowania i adresatem decyzji powinno być dziecko z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego;
2. w treści decyzji przyznających nie wskazywano, że są one natychmiast wykonalne, o czym stanowi art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
 3. W podstawie prawnej decyzji:
 - w decyzjach przyznających przywoływano przepisy bez podania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
 - we wszystkich decyzjach przyznających przywoływano art. 11 oraz art. 24 ustawy, które nie miały zastosowania,
 - w decyzjach przyznających na okres świadczeniowy 2023/2024 nie przywołano obwieszczenia w sprawie wysokości kryterium dochodowego,
 - w 4 na 5 decyzji uchylających nie przywołano art. 24 ust. 1 ustawy, tj. przepisu stanowiącego podstawę do ich uchylecia,
 - w 3 z 5 decyzji uchylających i 1 decyzji zmieniającej przywołano art. 155 K.p.a. tj. przepis dotyczący możliwości uchylecia decyzji, który nie miał zastosowania, z uwagi na uregulowanie kwestii uchylecia lub zmiany decyzji w art. 24 ust. 1 ustawy,
 - w decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przywołano niemający zastosowania art. 155 K.p.a.

Zgodnie z art. 107 K.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania. W sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, oraz punktów to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej.

We wszystkich przypadkach decyzję doręczono stronie zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 K.p.a. W aktach spraw, stosownie do zapisu art. 46 § 1 K.p.a., znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia.

Analiza list wypłat wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z żądaniem strony przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku, za miesiąc, za który przysługiwało świadczenie lub z wyrównaniem za poprzednie miesiące.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Pani Xxx xxx nie posiadała upoważnienia organu właściwego do realizacji kontrolowanych zadań, co jest niezgodne z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym.
2. Pani Xxx xxx kontrolowane zadania w zakresie prowadzenia postępowania realizowała w sposób ciągły, tj. również w czasie obecności Kierownika Ośrodka w pracy, co było niezgodne z zakresem udzielonego upoważnienia. W czasie obecności kierownika realizowała je zatem bez upoważnienia.
3. Treść siedmiu z ośmiu upoważnień udzielonych przez organ właściwy w okresie od xxx r. do xxx r. Kierownikowi Ośrodka i Pani Xxx xxx do realizacji zadań w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka, była niespójna z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
4. Upoważnienia zostały wydane w oparciu o niewłaściwą podstawę prawną. W podstawie prawnej wszystkich wydanych upoważnień przywołano art. 2 pkt 8 i 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów natomiast we wszystkich upoważnieniach za wyjątkiem jednego przywołano art. 268a Kodeksu Postępowania administracyjnego, tj. przepisy, które nie regulują udzielania upoważnień do realizacji zadań na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto w 6 upoważnieniach bezzasadnie przywołano przepisy art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ustawy.
5. Zarówno Pani Kierownik Ośrodka jak i Pani Xxx xxx posiadała więcej niż jedno pozostające w obiegu upoważnienie do realizacji kontrolowanych zadań. Zaniechano obowiązku wycofania z obiegu prawnego poprzednio wydanych upoważnień.
6. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - w 15 decyzjach nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji,
 - w podstawie prawnej decyzji powoływano przepisy ustawy bez podania odpowiedniej jednostki redakcyjnej mającej zastosowanie w sprawie, powoływano przepisy niemające zastosowania lub pominięto przepisy mające zastosowanie,
 - w treści decyzji przyznających nie wskazano, że są one natychmiast wykonalne, o czym stanowi art. 20 ust. 2 ustawy,

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Burmistrz Miasta i Gminy Sienno, natomiast za stwierdzone uchybienia w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Kierownik Ośrodka oraz pracownicy merytoryczni, którzy realizowali kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią, jako pełniącą obowiązki Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie do:

1. Zapewnienia realizacji kontrolowanych zadań wyłącznie przez osoby (w tym Kierownika) posiadające upoważnienia udzielone na podstawie art. 12 ust.2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zgodnych z treścią tego przepisu.
2. Przed powierzeniem realizacji zadań wynikających z ustawy, występowania do organu właściwego z pisemnym wnioskiem o udzielenie upoważnienia.
3. Podjęcia działań w celu zmiany wadliwie udzielonych upoważnień przez Burmistrza Miasta i Gminy Sienno z dnia xxx r. poprzez przywołanie w nich właściwej podstawy prawnej do ich udzielania oraz uzyskania prawidłowego upoważnienia dla Pani Xxx xxx (na wniosek kierownika), udzielonego jednocześnie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania w tych sprawach decyzji - wyłącznie w czasie nieobecności w pracy Kierownika Ośrodka.
4. Podjęcia działań w celu wycofania z obiegu prawnego upoważnień udzielonych Pani Xxx xxx w tym samym zakresie.
5. W przypadku udzielania nowego upoważnienia, wycofywania z obiegu prawnego upoważnienia uprzednio udzielonego w tym samym zakresie.
6. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - wskazywania małoletniego dziecka uprawnionego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako stronę postępowania oraz adresata decyzji, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - uwzględniania w podstawie prawnej decyzji szczegółowych jednostek redakcyjnych przywoływanych w niej przepisów ustawy,
 - powoływania wyłącznie tych przepisów, które mają zastosowanie w danej sprawie i bezpośrednio odnoszą się do sytuacji strony oraz niepowoływania tych przepisów, które nie mają zastosowania,

- wskazywania w treści decyzji przyznających, że są one natychmiast wykonalne, stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

POUCZENIE

Na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Monika Koziarska
Kierownik Oddziału

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

Do wiadomości:

Pan Xxx xxx Burmistrz Miasta i Gminy Sienno